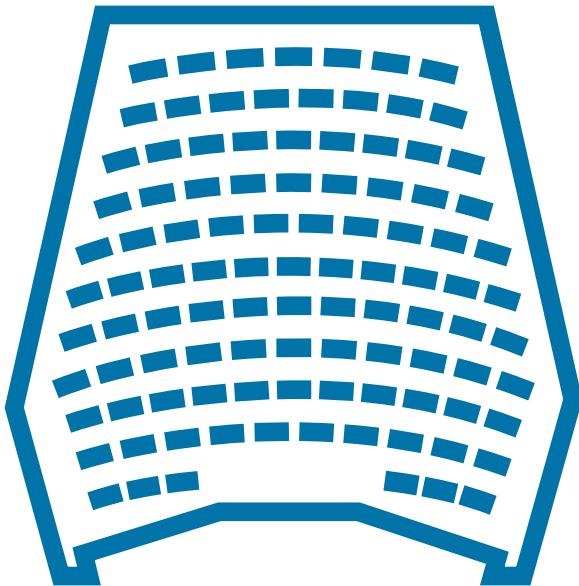

deSingel

Internationale Kunstcampus

2008-2009 BLAUWE ZAAL

**KOOR & ORKEST
COLLEGIUM VOCALE
GENT OLV.
PHILIPPE HERREWEGHE
WO 4 MAART 2009**

2008-2009 / BACH & HÄNDEL

DO 30 OKT 2008

LE CONCERT D'ASTRÉE OLV. EMMANUELLE HAÏM

ZA 13 DEC 2008

CAPPELLA AMSTERDAM & AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN
OLV. DANIEL REUSS

WO 4 MRT 2009

KOOR & ORKEST COLLEGIUM VOCALE

OLV. PHILIPPE HERREWEGHE

VR 8 MEI 2009

B'ROCK OLV. ALFREDO BERNARDINI

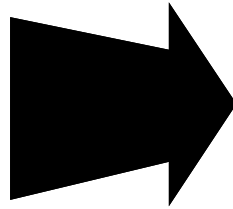
inleiding **Kevin Voets** / 19.15 uur / foyer de kunsthaven

begin **20.00 uur**

pauze **omstreeks 21.00 uur**

einde **omstreeks 22.20 uur**

teksten programmaboekje Kevin Voets
coördinatie programmaboekje deSingel

**KOOR & ORKEST COLLEGIUM
VOCALÉ GENT**
PHILIPPE HERREWEGHE muzikale
leiding
HANA BLAZIKOVÁ sopraan
DAMIEN GUILLON altus
HANS JÖRG MAMMEL tenor
MATTHEW BROOK bas

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)
Hohe Messe in b, BWV232

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

foyer de kunsthaven

enkel open bij avondvoorstellingen in rode en/of blauwe zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Ramada Plaza Antwerp (Desguinlei 94, achterzijde torengedouw ING)

▶ Restaurant HUGO's at Ramada Plaza Antwerp
open van 18.30 tot 22.30 uur

▶ Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingelaanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw toegangsticket

Reclamepanelen omringen de bouwwerf van deSingel. De plaatsing van deze
panelen levert extra middelen op om de bouwkosten te financieren. De toelating voor
het plaatsen van de advertentiepanelen geldt voor de periode van de bouwwerken.
Wij hopen op uw begrip.

BACHS HOHE MESSE

Fragment uit het manuscript van de H-moll-Messe, 1748 © Staatsbibliothek zu Berlin

De grootmeester van de Duitse barok deed er meer dan twintig jaar over om zijn 'Hohe Messe' te voltooien. Dit gegeven is op zichzelf al bijzonder, gezien de gewoonte van de componist om enorme hoeveelheden muziek af te werken op zeer korte tijd. Zo is het bekend dat hij tussen 1723 en 1729 ongeveer 300 cantates produceerde. De mis is ook de laatste compositie die Bach afwerkte voor zijn overlijden, een echte zwanenzang. Dit doet sterk vermoeden dat de componist er zelf een grote inhoudelijke en muzikale betekenis aan toekende. De mis is wellicht ook het eerste werk van Bach dat herkend werd door de critici en onderzoekers als een uitzonderlijk muziekstuk; in 1817 reeds beschreef de criticus en uitgever Hans-Georg Nägeli de Mis in si-klein als "het grootste muziekwerk van alle tijden en alle volkeren". Dit is opmerkelijk, gezien de toondichter uit Leipzig tijdens zijn leven nauwelijks bekendheid genoot, en er de eerste eeuw na zijn dood vaak geringschattend werd geschreven over zijn oeuvre. Welk belang had de mis in het levenswerk van Johann Sebastian Bach, en waarom bekleedt het zo'n voorname plaats in onze muziekgeschiedenis?

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Johann Sebastian kwam uit een grote Thüringse familie, die tijdens zes generaties (1560 tot de negentiende eeuw) een uitzonderlijk aantal goede en beroemde musici voortbracht. Hij kreeg zijn vroegste muzikale onderricht van zijn vader, een stadsmuzikant te Eisenach, en na diens dood in 1695 van zijn oudere broer Johann Christoph, die nog was opgeleid door Johann Pachelbel. Hij bestudeerde verder de muziek van andere componisten volgens de gebruikelijke methode van het kopiëren of arrangeren van hun partituren, een gewoonte die hij heel zijn leven volhield. Hij correspondeerde ook veelvuldig met buitenlandse componisten, zoals bijvoorbeeld met de Fransman François Couperin. Zo raakte hij vertrouwd met de stijlen van de toonaangevende componisten in Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Italië (Antonio Vivaldi), en nam hij van hen de beste elementen over. Er kunnen samenvattend gesteld vijf grote factoren aangeduid worden die toelaten de oorzaak van het meesterschap van Bach te begrijpen. De familietraditie van vakmanschap zorgde voor een erg natuurlijke omgang met muziek; hij componeerde als het ware nog voor hij leerde schrijven. De vruchtbare methode om compositietechnieken te assimileren door ze over te schrijven, leidde tot een sterk internationaal muzikaal bewust-

zijn, hoewel Bach nooit zelf buiten Duitsland reisde. Hij heeft zich vervolgens steeds van een relatief veilige patronage verzekerd geweten (door particulieren, kerk en gemeente). En tenslotte zijn er twee elementen die specifiek culminerend in zijn muzikaal testament, de Mis in si-klein: zijn sterk religieuze opvatting over de functie van kunst en muziek en de plichten van de kunstenaar ten opzichte van God en de gemeenschap, en bovenal zijn onverklaarbare en onevenaarbare genialiteit.

Hij was als organist werkzaam in Arnstadt (1703-1707) en Mülhausen (1707-1708). Daarna werd hij hoforganist en later kapelmeester in de kapel van de hertog van Weimar (1708-1717), dirigent aan het hof van Cöthen (1717-1723), en tenslotte cantor aan de koorschool van Sint-Thomas en kapelmeester te Leipzig, waar hij werkte en verbleef tot aan zijn dood (1723-1750). Het Thomascantorschap was een relatief belangrijke positie in het lutherse Duitsland, en hij genoot een respectabele reputatie als orgelvirtuoos en componist van geleerde contrapuntische werken. Er waren echter talloze muzikale tijdgenoten die in Europa een veel grotere bekendheid en uitstraling genoten (zijn landgenoot Georg Frederick Händel bijvoorbeeld). In roem en glorie scheen Bach echter nooit echt geïnteresseerd te zijn geweest; hij was een echte familieman (met twintig kinderen), en een consciëntieus vakman die zijn werk zo goed mogelijk wilde verrichten ten aanzien van zijn opdrachtgevers, ter lering en vermaak van zijn medemensen, en vooral ter meerdere eer en glorie van God. Hij zou ongetwijfeld erg verbaasd geweest zijn mocht iemand hem verteld hebben dat een kwarteeuw na zijn overlijden zijn muziek overal ter wereld uitgevoerd en bestudeerd zou worden, en dat hij door musici en melomanen meer vereerd zou worden dan eender welke andere componist.

DE MIS IN SI-KLEIN, DE 'HOHE MESSE'

De 'Hohe Messe' of ook 'H-Moll Messe' genoemd, is de enige van Bachs missen die alle onderdelen van het ordinarium van een mis omvat: Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus en Benedictus met Hosanna, Agnus Dei en Dona nobis pacem. Hij schreef nog verschillende korte missen - vier *Missae Breves* zijn ons overgeleverd - maar de muziek ervan is telkens bijna volledig ontleend aan cantates van zijn hand. Dit was ook zo met de 'Hohe Messe', een overwegend samengesteld geheel, dat echter allerm minst als 'kort' te typeren valt (het werk duurt bijna twee uur).

Bach stelde de mis samen tussen 1747 en 1749 uit delen die hij ervoor had uitgewerkt. Volgens recent onderzoek zou Bach het plan voor de mis al in 1724 hebben opgevat, toen hij een losstaand Sanctus schreef voor Kerstmis. In 1733 kwamen het Kyrie en Gloria tot stand; Bach droeg die delen op aan Friedrich August II, de koning van Polen en keurvorst van Saksen. Sommige andere delen waren aanpassingen van koren uit cantates, waar-

bij de Duitse tekst werd vervangen door het Latijnse ordinarium en de muziek een beetje werd bijgewerkt. Het *Gratias agimus* - waarvan de muziek herhaald wordt in het *Dona nobis pacem* - uit het Gloria bijvoorbeeld kwam uit cantate nummer 29 (1731), en het *Qui tollis* werd ontleend aan cantate 46 (1723). In het 'Symbolum nicenum', zoals Bach zelf zijn Credo noemde, waren de geparodieerde delen: *Crucifixus* (cantate 12 uit 1714), *Et expecto* (cantate nummer 120, 1729), *Patrem omnipotentem* (cantate 171, ca. 1729), *Hosanna* (cantate 215, 1734), en *Agnus Dei* (cantate 11, 1735). Het *Et resurrexit* is wellicht gebaseerd op een concertdeel dat verloren ging. Nieuw gecomponeerde delen waren het begin van het Credo, *Et in unum Deum*, *Et in spiritum sanctum*, *Confiteor*, en *Benedictus*. Hierbij waren de eerste twee genoemde delen in 'stile antico' gecomponeerd, wat opvallend contrasteert met de andere delen in moderne stijl. Het *Et in spiritum sanctum* vertoont zelfs sporen van de populaire galante stijl: herhalingen, parallelle tertsen, traag harmonisch ritme, en het aanbrengen van dynamiektermen ('piano' en 'forte'), om de klankbalans tussen instrumentaal obligaat en koor te regelen.

De namen Mis in si-klein of 'Hohe Messe' werden pas laat na zijn dood bedacht. Bach zelf had het werk geen titel gegeven, en heeft het overigens ook nooit als geheel weten uitvoeren. Zijn zoon Carl Philip Emanuel, die het manuscript na zijn vaders dood in beheer kreeg, noemde het werk wel de "große catholische Messe". Later werd de naam Mis in B-klein (in het Duits H-Moll Messe) gangbaar, maar eigenlijk is deze naam onjuist omdat si-klein weliswaar de toonsoort van het eerste Kyrie is, maar voor het overige staat vrijwel de hele mis in andere toonaarden. Tijdens de Romantiek, toen het werk van Bach vooral dankzij Mendelssohn opnieuw in de belangstelling kwam, werd er voor het eerst gesproken van de 'Hohe Messe'.

Het feit dat Johann Sebastian Bach zo'n overtuigd en praktiserend lutheraan was, valt op het eerste zicht moeilijk te rijmen met het componeren van deze erg katholieke mis. De Nederlandse 'Bachforscher' Kees van Houten ontwikkelde over deze vraag interessante stellingen. Om te beginnen wijst hij er op dat in de lutherse kerkdiensten wel vaker katholieke elementen zaten, zoals een verkorte mis met slechts enkele vaste misgezangen (cf. de genoemde 'Missae breves'). De gangbare muzikwetenschap stelt vaak dat Bach pas tegen het eind van zijn leven, toen hij geen prominente rol in de kerkmuziek meer speelde, besloot om een compleet ordinarium te componeren. Volgens die theorie pakte hij zijn Kyrie en Gloria uit 1733 en het Sanctus van 1724. Hij zou er het Credo, het Agnus Dei en de ontbrekende delen van het Sanctus (Hosanna en Benedictus) bij hebben geschreven en van dat alles via knip- en plakwerk een volledige mis hebben gemaakt. Van Houten haalt het bewijs voor zijn stelling - namelijk

dat Bach al heel vroeg bewust een katholieke mis wilde schrijven - uit de muziek zelf. De tekst van de mis is niet zo relevant; daar kan zelfs de strengste protestant mee leven. Maar Rome en de Reformatie legden die teksten wel verschillend uit. En een componist kon passages met muziek onderstrepen of afzwakken. Daardoor zegt de muziek iets over de achterliggende theologie. Volgens van Houten is de 'Hohe Messe' katholiek en luthers tegelijk. Naar de vorm is ze luthers, maar in de muziek rooms-katholiek. Dit verklaart waarom Bach een extra Et incarnatus (onderdeel van het Credo) toevoegde: om zowel een katholieke als een lutherse uitvoering mogelijk te maken. En waarom begint bijvoorbeeld het vierde deel (Bach maakte zelf die indeling) van de mis met een Hosanna, terwijl dat normaalgezien een onderdeel van het voorafgaande Sanctus is? Het Hosanna werd in de lutherse kerkdienst nooit uitgevoerd. Dit Hosanna-thema duikt al op in het losstaande Sanctus van 1724, reden te meer om te vermoeden dat de componist bewust en al heel vroeg een katholieke mis in gedachten had.

Van Houten besluit dat Bach een katholieke mis wilde maken als een soort visitekaartje. De componist hoopte zo een positie aan het (katholieke) hof van Dresden te bemachtigen. Het Kyrie werd bovendien opgedragen aan Friedrich August II, de katholieke koning van Polen. Een volledig katholieke mis kon hij echter niet maken vanwege zijn ambt als Thomascantor in het streng gereformeerde Leipzig. Dus componeerde Bach alleen de delen die in de lutherse traditie pasten. Het concept van een complete katholieke mis had hij echter al lang voor 1747 in gedachten.

DE HOHE MESSE ALS TELETIJDMACHINE?

Johann Sebastian Bach besepte goed, toen hij in 1747 aan de samenstelling van de Mis in si-klein begon, dat hij het nooit uitgevoerd zou weten, al was het maar omdat de compositie als geheel daarvoor veel te lang was. Maar waarom getroostte hij zich dan deze enorme moeite? Van Houtens theorie over een visitekaartje voor mogelijke katholieke werkgevers houdt in dit verband ook geen stand: het verklaart hoogstens de roomse elementen in de mis, maar daarom nog niet de reden waarom hij dit gigantische werk samenstelde.

Het heeft er alle schijn van dat Bach pijnlijk goed besepte dat zijn composities niet weggelegd waren voor contemporaine uitvoering, maar dat hij - als een rasechte avant-gardist - schreef met de blik op de toekomst. Ter verduidelijking van dit prangend vermoeden is het interessant een citaat te vermelden over Bachs werk vanwege een anonieme "bekwame, reizende muzikant", gepubliceerd in 1737 in het tijdschrift Der critische Musikus, onder redactie van Johann Adolph Scheibe: "Deze grote man [Johann Sebastian Bach] zou door hele volken worden bewonderd als hij

meer gratie zou hebben, als hij het natuurlijke element in zijn stukken niet zou wegnemen door ze een gezwollen en verwarde stijl te geven, en als hij hun schoonheid niet zelf zou verduisteren door een overdadige gekunsteldheid. Omdat hij van zijn eigen vingers uitgaat zijn Bachs stukken extreem moeilijk om te spelen; want hij eist dat zangers en instrumentalisten in staat zijn om met hun kelen en instrumenten te doen wat hij op het klavier kan spelen. Maar dat is onmogelijk. Ieder ornament, iedere versiering, en alles waarvan men meent dat het bij de manier van spelen hoort drukt hij in helemaal in noten uit, waardoor zijn stukken hun harmonische schoonheid wordt ontnomen en de melodie overal helemaal aan het oog wordt onttrokken. Alle stemmen moeten samenwerken en even moeilijk zijn, en geen van hen kan men als hoofdstem onderscheiden. Kortom, hij is voor de muziek wat de heer von Lohenstein voor de poëzie is. Gezwollenheid heeft hen beiden van het natuurlijke naar het gekunstelde gevoerd, en van het verhevene naar het sombere; en in beiden bewondert men de noeste arbeid en de buitengewone prestatie, die echter vergeefs zijn geweest aangezien ze strijdig zijn met de Natuur".

Wie kent tegenwoordig nog de dichter von Lohenstein? Was Bachs werk tevergeefs geweest? Bach wist dat zijn Hoogmis nooit tijdens zijn leven zou uitgevoerd worden. Hij zag ook glashelder in dat het werk tijdens zijn leven niet uitgevoerd kón worden; haast niemand begreep zijn genie, die zelfs als strijdig werd ervaren met "de Natuur" in het heersende culturele rococoklimaat. Bach schreef dan ook niet voor zijn tijdgenoten, hij schreef voor luisteraars wiens "Natuur" zijn compositorisch genie zou kunnen horen en begrijpen. Bachs testament, de Mis in si-klein, was niet bedoeld voor zijn kinderen, en zelfs niet voor de generaties die daarna kwamen. Het werk heeft ongeveer een kwarteeuw moeten wachten op de aandacht die het verdient; de 'Hohe Messe' werd gecomponeerd voor ons. Het vormt de ultieme overwinning van de componist op de tijd zelf.

JOHANN SEBASTIAN BACH

HOHE MESSE in b, BWV232

Kyrie

Kyrie Eleison.
Christe Eleison.
Kyrie Eleison.

Gloria

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te,
benedicimus te,
adoramus te,
glorificamus te.
Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex coelestis,
Deus Pater omnipotens,
Domine Fili unigenite,
Jesu Christe altissime,
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis,
qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dextram Patris, miserere nobis.
Quoniam tu solus sanctus,
tu solus Dominus,
tu solus altissimus Jesu Christe.
Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris, Amen.

Symbolum Nicenum

Credo in unum Deum.
Patrem omnipotentem,
factorem coeli et terrae,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
Filiium Dei unigenitum.
Et ex Patre natum ante omnia saecula.

Deum de Deo,
lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum consubstantialem Patri,
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines
et propter nostram salutem descendit de coelis.
Et incarnatus est
de Spiritu Sancto ex Maria virgine,
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato,
passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die
secundum scripturas,
et ascendit in coelum,
sedet ad dextram Dei Patris,
et iterum venturus est
cum gloria judicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit;
qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur;
qui locutus est per Prophetas.
Et unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum
et vitam venturi saeculi, Amen.

Sanctus

Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria eius.
Osanna in excelsis.

Benedictus

Benedictus qui venit in nomine Domini.
Osanna in excelsis.

Agnus Dei

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.

Dona nobis

Dona nobis pacem.

Collegium Vocale Gent

Het Collegium Vocale Gent werd in 1970 opgericht op initiatief van Philippe Herreweghe. Als een van de eerste ensembles paste het de nieuwe inzichten inzake de uitvoering van barokmuziek toe op de vocale muziek. Meteen toonden musici als Gustav Leonhardt, Ton Koopman en Nikolaus Harnoncourt belangstelling voor de frisse en dynamische aanpak van dit Vlaamse ensemble, wat resulteerde in een intensieve samenwerking. Vanaf het midden van de jaren tachtig kreeg het ensemble internationale bekendheid en werd het uitgenodigd op alle belangrijke podia en muziekfestivals van Europa, Israël, de Verenigde Staten, Rusland, Zuid-Amerika, Japan, Hong Kong en Australië. Het repertoire van het Collegium Vocale Gent behoort niet tot één, specifieke stijlperiode. De grootste troef van het ensemble bestaat erin om voor elk project een geoptimaliseerde bezetting bijeen te brengen die toelaat zowel polyfone muziek uit de renaissance, klassieke en romantische oratoria als hedendaagse muziek uit te voeren. Barokmuziek, en meer specifiek het oeuvre van J.S. Bach en G.F. Händel, staat centraal in de concertkalender van het ensemble.

A capella of begeleid door het barokorkest van Collegium Vocale Gent of het Orchestre des Champs Élysées bouwde het ensemble onder leiding van Philippe Herreweghe een omvangrijke discografie op met meer dan 65 opnamen, voornamelijk bij de labels Harmonia Mundi France en Virgin Classics. Recente cd's zijn o.a. de magistrale 'Psalmi Davidis Poenitentialis' van Orlandus Lassus, Heinrich Schütz' 'Schwanengesang' of de cd 'Christus, der ist mein Leben' met cantates van J.S. Bach.

Het Collegium Vocale Gent werkte samen met diverse barokorkesten en ensembles zoals het Freiburger Barockorchester en het Ricercar Consort maar ook met traditionele symfonische orkesten zoals het Koninklijk Concertgebouworkest, de Wiener Philharmoniker of de Filharmonie. Naast Philippe Herreweghe stond het ensemble al onder leiding van heel wat toonaangevende dirigenten zoals Sigiswald Kuijken, René Jacobs, Daniel Reuss, Philippe Pierlot, Paul Van Nevel, Bernard Haitink, Iván Fischer, Marcus Creed, James Wood, Peter Phillips,... Het Collegium Vocale Gent geniet de steun van de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie Oost-Vlaanderen en de stad Gent.

Philippe Herreweghe

Philippe Herreweghe werd geboren in Gent en combineerde er zijn universitaire studies (geneeskunde en psychiatrie) met studies piano aan het conservatorium. Met het Collegium Vocale Gent, La Chapelle Royale en later het Ensemble Vocale Européen (alle door hem opgericht) profileerde Herreweghe zich als een specialist op het terrein van renaissance- en barokmuziek. Sinds 1991 legde hij zich met het Orchestre des Champs-Élysées toe op het spelen van romantische muziek op tijdsgebonden instrumenten. Van 1982 tot 2001 leidde hij als artistiek directeur het festival Les

Académies Musicales de Saintes. Vanaf het seizoen 2008-2009 is hij vaste gastdirigent van het Radio Kamer Filharmonie Hilversum. Als hoofddirigent van de Filharmonie (Royal Flemish Philharmonic) concentreert Philippe Herreweghe zich reeds tien jaar lang op een adequate en verfrissende lezing van het (pre)romantische repertoire. Als gastdirigent trad hij onder meer op met het Orchestra of the Age of Enlightenment, het Concerto Köln, het Gewandhausorchester Leipzig, het Koninklijk Concertgebouworkest en andere gerenommeerde orkesten en ensembles. Tot zijn belangrijkste opnamen behoren de vocale meesterwerken van Bach (zoals de Mattheus- en de Johannespassie, de Mis in b en het 'Weihnachtsoratorium'), een anthologie van het Franse 'Grand Motet', de requiemmissen van Mozart, Fauré en Brahms, oratoria van Mendelssohn en Schönbergs 'Pierrot lunaire'. Met de Filharmonie bereidt hij een integrale opname van Beethovensymfonieën voor in samenwerking met het internationale label PentaTone. Omwille van zijn artistieke visie werd Philippe Herreweghe in 1990 door de Europese muziekers uitgeroepen tot Muzikale Persoonlijkheid van het Jaar. In 1993 werd Philippe Herreweghe samen met het Collegium Vocale Gent benoemd tot Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen. Een jaar later werd hem de orde van Officier des Arts et Lettres toegekend, en in 1997 kreeg Philippe Herreweghe een eredoctoraat aan de Katholieke Universiteit Leuven. In 2003 werd hij in Frankrijk Chevalier de la Légion d'Honneur.

Hana Blaziková

Hana Blaziková (*1981) werd geboren in Tsjechië. Zij studeerde aan het conservatorium bij Jiriho Kotouce en studeerde af in het jaar 2002. Verder studeerde zij musicologie en filosofie aan de universiteit van Karlovy en Praag. Momenteel specialiseert zij zich in de interpretatie van middeleeuwse, renaissance- en barokmuziek. Zij volgde masterclass bij oa. Poppy Holden, Peter Kooij en Monika Mauch. Hana Blaziková is in verschillende muziekensembles actief waaronder Sette Voci, Capella Regia, Collegium Marianum, Musica Florea, Collegium 1704, ea. Internationaal concerteerde zij reeds in Duitsland, Italië, Nederland en Spanje. In 2004 vertolkte zij de rol van Susana in Mozarts 'La Nozze di Figaro' in het Karlovy Vary Theater. Verder was zij te zien in de rol van Zerlina in Mozarts 'Don Giovanni' in het Estates Theater. Daarnaast is zij ook lid van het ensemble Schola Benedicta olv. Peter Kooij.

Damien Guillon

Altus Damien Guillon (*1981) deed vanaf 1989 zijn eerste muzikale ervaringen op bij La Maîtrise de Bretagne onder leiding van J.M. Noël. Als jongen zong hij sopraanrollen in werken als de Johannespassie van Bach, de Vespers van Monteverdi met de Académie Sainte Cécile en in 'Die Zauberflöte' van Mozart in de opera van Rennes. In 1998 zette Damien Guillon zijn muzi-

kale studies verder aan het Centre de Musique Baroque de Versailles. Hij werkte er onder meer met Noëlle Barker, Maarten Koningsberger, Howard Crook en Jérôme Corréas en specialiseerde zich verder in het barokrepertoire. Bovendien studeerde hij orgel bij Frédéric Desenclos en Véronique Le Guen. Hij behaalde een eerste prijs basso continuo en tevens een diploma klavecimbel aan het conservatorium van Boulogne in de klassen van Frédéric Michel en Laure Morabito. Momenteel werkt Damien Guillon als solist regelmatig samen met verschillende oude muziek ensembles zoals Le Poème Harmonique, A Sei Voci, Café Zimmermann, Les Paladins, Les Musiciens du Paradis, Suonare Cantare, La Grande Ecurie e.a. Hij zong solopartijen in cantates van Bach, 'Messiah' van Händel, in motetten van Delalande en Lamentaties van Cavaliere en Zelenka. Hij was te gast op grote barokfestivals als deze van Arques La Bataille, Beaune, Utrecht, Lissabon en Versailles.

Hans Jörg Mammel

De Duitse tenor Hans Jörg Mammel studeerde zang aan de Musikhochschule van Freiburg bij Werner Hollweg en Ingeborg Most. Hij volgde bijkomend masterclasses bij Barbara Schlick, Elisabeth Schwarzkopf en James Wagner en volgde een cursus historische uitvoeringspraktijk bij Reinhard Goebel. De laatste jaren raakte hij vooral als concertzanger bekend in Duitsland en de buurlanden. Hij zong op belangrijke festivals in Utrecht, Schwetzingen, Schleswig-Holstein, Potsdam, Jerusalem, Breslau en Wenen. Hij zong onder leiding van Thomas Hengelbrock, Sigiswald Kuijken, Iván Fischer, Hans Zender, Philippe Herreweghe, Jean Tubéry en Ivor Bolton. Hans Jörg Mammel vertolkte de titelrol in Monteverdi's 'Orfeo' in IJsland. Tevens zong hij gastrollen in de Städtische Bühnen Freiburg, in de Staatsoper 'Unter den Linden' in Berlijn, op de Münchner Opernfestspiele en de Wiener Festwochen. Daarnaast geeft Mammel regelmatig ook liedrecitals. Naast de grote liedcycli uit de romantiek, koestert hij een grote voorliefde voor de componisten van de Tweede Berlijnse Liederschool, met onder meer Zelter en Reichardt als belangrijkste vertegenwoordigers. Mammel maakte onder meer een cd-opname van 'Die schöne Müllerin' van Schubert in de versie voor tenor en gitaar.

Matthew Brook

Matthew Brook trad als solist op door heel Europa, Australië, Zuid-Afrika en Japan. Hij werkte reeds samen met dirigenten als John Eliot Gardiner, Richard Hickox, Charles Mackerras, Harry Christophers, Christophe Rousset en Paul McCreesh en met orkesten en ensembles als Philharmonia, London Symphony, Royal Philharmonic, St. Petersburg Philharmonic, Freiburger Barockorchester, BBC National Orchestra of Wales, Orchestra of the Age of Enlightenment, Chamber Orchestra of Europe, Scottish Chamber Orchestra, English Baroque Soloists, City of London Sinfonia,

Gabrieli Consort, Orchestra Nationale de Lille en The Sixteen. Brook heeft volgende operarollen op zijn repertoire staan: Polyphemus, Ismeron, Aeneas, Eugen Onegin, Sacristan (Tosca), Noye, Papageno, Figaro, Leporello, John Bunyan en Lord Hategood ('Pilgrilm's Progress') Melchior, Young Sam (Bernsteins 'A Quiet Place') Vicar (Albert Herring), Jupiter (Caster et Pollux), Starek en Mayor, en Antenor (Waltons 'Troilus and Cressida'). Matthew Brook is te horen op een groot aantal opnamen. Zeer gewaardeerd is deze van Mozarts Requiem met het Chamber Orchestra of Europe voor het label Warner Classics, een BBC-opname van Berlioz' 'L'Enfance du Christ' met dirigent Richard Hickox en een complete versie van Händels 'Messiah' met John Butt en Denidin Consort voor Linn Records (bekroond met een Gramophone Award).

COLLEGIUM VOCALE GENT

muzikale leiding **Philippe Herreweghe**

KOOR

1e sopraan

Hana Blažiková*

Zsuzsi Tóth

Dominique Verkinderen

2e sopraan

Nathalie Siebert

Sara Jäggi

Silvia Frigato

alt

Damien Guillon*

Edzard Burchards

Beat Duddeck

Cécile Pilorger

tenor

Hans Jörg Mammel*

Malcolm Bennett

Koen van Stade

José Pizarro

bas

Matthew Brook*

Matthias Lutze

Robert van der Vinne

Bart Vandewege

*ook solisten

ORKEST

concertmeester

Christine Busch

1e viool

Bénédicte Pernet

Tami Troman

2e viool

Caroline Bayet

Adrian Chamorro

altviool

Paul De Clerck

Kaat De Cock

cello

Ageet Zweistra

contrabas

Miriam Shalinsky

orgel

Guy Penson

fluit

Patrick Beuckels

Amélie Michel

hobo

Marcel Ponsele

Taka Kitazato

Rafael Palacios

fagot

Julien Debordes

Carles Cristobal

trompet

Alain De Rudder

Steven Verhaert

hoorn

Teunis van der Zwart

pauken

Peppie Wiersma

BINNENKORT IN DESINGEL

DVORÁK HAPPENING

11.30 uur

deFilharmonie olv. **Libor Pesek**

Isabelle Faust viool

Ouverture 'In de natuur', opus 91

Concerto voor viool en orkest in a, opus 53

13.30 uur

Symfonieorkest Conservatorium Antwerpen olv. **Domonkos Héja**

Slavische dansen, opus 46

14.30 uur

Bernarda Fink mezzo **Roger Vignoles** piano

Lieder

Isabelle Faust viool **Jean-Guihen Queyras** cello **Alexander Melnikov** piano

Pianotrio in e, opus 90, 'Dumky'

15.45 uur

Prometheus Ensemble

Serenade voor blazers en strijkers in d, opus 44

Bagatellen voor 2 violen, cello en harmonium, opus 47

Bernarda Fink mezzo **Roger Vignoles** piano

Lieder

17.30 uur

deFilharmonie olv. **Libor Pesek**

Alexander Melnikov piano

Concerto voor piano en orkest in g, opus 33

18.45 uur

Artis Quartett Wien

Niek de Groot contrabas

Strijkkwartet nr 12 in F, opus 96, 'Amerikaans'

Strijkkwintet in G, opus 77

20.30 uur

deFilharmonie olv. **Libor Pesek**

Jean-Guihen Queyras cello

Symfonie nr 8 in G, opus 88

Concerto voor cello en orkest in b, opus 104

ZO 8 MAART 2009 / BLAUWEZAAL / 11.30 > 22 UUR

€40, 34, 30 BASIS / €34, 30, 26 / -25/65+ / € 15 -19 JAAR

**ISM. DEFILHARMONIE EN KONINKLIJK CONSERVATORIUM VAN DE
ARTESIS HOGESCHOOL ANTWERPEN**

2008-2009 architectuur theater dans muziek

deSingel

Desguinlei 25 / B-2018 Antwerpen

ma → vr 10 → 19 uur / za 16 → 19 uur

www.desingel.be

tickets@desingel.be

T +32 (0)3 248 28 28

F +32 (0)3 248 28 00

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

STAD ANTWERPEN

hoofdsponsor

Haven van
Antwerpen

mediasponsors

dS De
Standaard

klara

Knack
weekblad
FOCUS